

Nr 58.

Ankom till riksdagens kansli den 19 juni 1945 kl. 1 em.

*Memorial angående tilläggsarvoden till sekreteraren och notarien
med sekreterargöromål hos första och andra lagutskotten.*

Med skrivelse till bankoutskottet den 6 juni 1945 hava *kamrarnas herrar talmän* till utskottet överlämnat två till talmännen ställda framställningar *dels* från ordföranden i första lagutskottet om tilläggsarvoden åt utskottets sekreterare, hovrättsfiskalen Erik Bendz, med 285 kronor i månaden samt åt utskottets notarie med sekreterargöromål, tingssekreteraren Johan Björling, och notarie, extra hovrättsfiskalen N. A. Svensson, med vardera 195 kronor i månaden, *dels ock* från ordföranden i andra lagutskottet om tilläggsarvoden åt utskottets sekreterare, hovrättsfiskalen Sven O. Svensson, och notarie med sekreterargöromål, tingssekreteraren Karl W. Modigh, med vardera 285 kronor i månaden.

I förevarande framställningar anföres till en början, att vid innevarande års riksdag förslag väckts om att bereda hos samma riksdag anställda tjänstemän, vilka icke äro bosatta i Stockholm eller dess förorter, tjänstgörings-traktamente med skäligt belopp. Bankoutskottet erinrade i sitt i ärendet avgivna utlåtande nr 40, att frågan om beredande av traktamentsersättning närmast hade betydelse för lagutskotten, vilka under en följd av år såsom tjänstemän anställt befattningshavare vid hovrätt i landsorten. Utskottet framhöll, att ifrågavarande spörsmål borde upptagas till övervägande först i samband med en allmän översyn av avlöningsbestämmelserna för de hos riksdagen anställda tjänstemännen, men hänvisade samtidigt till möjligheten att bereda exempelvis sekreterare hos ständigt utskott tilläggsarvode utöver det enligt avlöningsbestämmelserna utgående. Riksdagen biföll utskottets förslag.

Ordföranden i första lagutskottet anför till stöd för den av honom gjorda framställningen följande:

Hos första lagutskottet äro för närvarande anställda, såsom sekreterare adjungerade ledamoten i Göta hovrätt Erik Bendz, såsom notarie med sekreterargöromål tingssekreteraren Johan Björling samt såsom notarie extra fiskalen i hovrätten över Skåne och Blekinge N. A. Svensson. Samtliga äro mellan riksdagsperioderna stationerade å annan ort än Stockholm, Bendz i Jönköping, Björling i Lund och Svensson i Malmö, och samtliga hava fasta bostäder å sina respektive stationeringsorter. Ehuru endast

Bendz är familjeförsörjare, medför uppenbarligen vistelsen i Stockholm för alla dryga merkostnader.

Enligt gällande avlöningsbestämmelser för riksdagens personal utgår icke ersättning för sådana merkostnader, som uppkomma för riksdagens tjänstemän, vilka icke äro bosatta i Stockholm eller dess förorter. Enligt de grunder som av riksdagen antagits för avlöning av personalen å högre befattningar har emellertid förutsatts, att tilläggsarvode skulle kunna beviljas, då »synnerliga skäl» talade därför. Alldeles oavsett att flertalet sekreterare i andra ständiga utskott åtnjuta sådana tilläggsarvoden, synas i förevarande fall föreligga synnerligen starka skäl för tilläggsarvode. Inom statsförvaltningen i allmänhet är det sålunda regel, att tjänsteman vid tjänstgöring å annan ort än stationeringsorten äger åtnjuta tjänstgöringstraktamente. Visserligen äro lönerna i riksdagen högre än de som tjänstemännen uppbära i sin ordinarie sysselsättning, men denna förhöjning är, vilket framgår av förarbetena till riksdagens avlöningsbestämmelser, tillkommen i annat ändamål än att täcka merkostnad för vistelse i Stockholm för personal som eljest tjänstgör å annan ort. Eljest borde ju lönerna ha differentierats med hänsyn just till personalens normala tjänstgöringsort. Enligt de nuvarande avlöningsbestämmelserna är personal från annan ort än Stockholm i själva verket i avlöningshänseende ej jämställd med dem som äro bosatta i Stockholm, eftersom en avsevärd del av lönen åtgår till täckande av merkostnaderna för vistelsen i Stockholm. Den formellt högre lönen i riksdagen är sålunda för personal från annan ort än Stockholm en chimär. Med hänsyn till det anförda synes det synnerligen motiverat att tilläggsarvoden utgå till ovan nämnda tjänstemän i första lagutskottet.

Även om den befattning som Svensson innehar icke tillhör de vid avlöningsbestämmelsernas tillkomst åsyftade högre befattningar, beträffande vilka tilläggsarvoden skulle kunna utgå, synas synnerligen starka skäl tala för att även Svensson tillerkännes ersättning för den levnadskostnadsfördyring som vistelsen i Stockholm innebär. Det är nämligen att märka att den lön Svensson uppbär i riksdagen endast med 78 kronor per månad överstiger hans lön i Malmö. Att nämnda belopp icke ens tillnärmelsevis täcker merkostnaden för vistelsen i Stockholm, torde vara uppenbart.

Vad beträffar tilläggsarvodets storlek synas de eljest inom statsförvaltningen tillämpade normerna för tjänstgöringstraktamente böra gälla som rättesnöre. Såväl Bendz som Björling tillhöra vid tjänstgöring i eller under hovrätt lönegrad Eo 22 i civila icke-ordinariereglementet, Svensson tillhör lönegrad Ex 20 i samma reglemente. Enligt 20 respektive 38 § nämnda reglemente gälla i fråga om tjänstgöringstraktamente för extra ordinarie respektive extra tjänsteman civila avlöningsreglementets bestämmelser beträffande ordinarie tjänsteman inom motsvarande lönegrad av löneplan A. Enligt 23 § sistnämnda reglemente jämfört med 4 § i tilläggsbestämmelserna till detsamma utgår tjänstgöringstraktamente för tjänsteman i någon av lönegraderna A 17—A 23, som är familjeförsörjare, med 9 kronor 50 öre för dygn och för annan tjänsteman i samma lönegrad med 6 kronor 50 öre för dygn (under de första 15 dyggen 19 kronor för båda kategorierna). När detta belopp befunnits skäligt för tjänstemän tillhörande den civila statsförvaltningen, torde det jämväl vara skäligt för riksdagens tjänstemän. Enligt reglementet må tjänstgöringstraktamentet av vederbörande myndighet nedsättas, om tjänstgöringen på förhand kan beräknas komma att bliva av längre varaktighet än trettio dygn. Sådan nedsättning torde knappast

vara motiverad i förevarande fall, då ju tjänstgöringstraktamentena icke äro differentierade med hänsyn till dyrort och tjänstgöringen fullgöres å den dyraste orten i landet. Enligt reglementet må vidare nedsättning ägarum då eljest särskilda skäl föreligga. Sådana särskilda skäl torde icke kunna uppletas i förevarande fall. Vad särskilt beträffar den omständigheten att de tilläggsarvoden som för närvarande utgå till vissa tjänstemän i andra ständiga utskott till äventyrs äro lägre än de vartill den ovan nämnda beräkningsgrunden skulle leda, må med styrka framhållas, att de nuvarande tilläggsarvodena och de föreslagna icke äro i sådant avseende jämförbara att med hänsyn till de förra nedsättning bör ske av de senare. Dessa böra ju beräknas för att täcka en faktisk merkostnad, till vilken motsvarighet saknas i de fall där tilläggsarvode nu utgår.

Det bör nämnas, att en osedvanligt stor arbetsbörda åvilar ifrågavarande tjänstemän och att ingen av dem uppbar lön från annan befattning.

Ordförandens i andra lagutskottet framställning är i tillämpliga delar av enahanda lydelse som ordförandens i första lagutskottet. Av skrivelsen framgår, att utskottets sekreterare, adjungerade ledamoten i hovrätten över Skåne och Blekinge S. O. Svensson, och dess notarie med sekreterargöromål, tingssekreteraren Modigh, äro mellan riksdagarna stationerade å annan ort än Stockholm, nämligen Svensson i Malmö och Modigh i Ljungby, att båda äro placerade i lönegraden Eo 22 i civila icke-ordinariereglementet samt att båda äro familjeförsörjare och bosatta å sina respektive stationeringsorter.

Riksdagens kanslideputerade, som på anmodan av talmännen i skrivelse den 30 maj 1945 avgivit yttrande i ärendet, hava i huvudsak anfört följande:

Riksdagen har i åtskilliga fall tidigare beslutat tillerkänna vissa innehavare av viktigare befattningar — lägst notarie med sekreterargöromål — hos kamrarna och utskott tilläggsarvoden med växlande belopp efter prövning från fall till fall. En sammanställning över dessa fall bifogas.¹ Med hänvisning till vad i detta avseende förekommit under förarbetena till gällande avlöningsbestämmelser för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen (se bl. a. bankoutskottets utlåtande 1939 nr 10, sid. 7—8 samt bilaga B) få kanslideputerade för sin del förklara sig icke ha något att erinra mot att föreliggande förslag såtillvida bifallas, att de sekreterare och notarier med sekreterargöromål hos lagutskotten, som avses i nu föreliggande framställningar, tillerkännas personliga tilläggsarvoden med samma belopp, 180 kronor månatligen för dem vardera, som år 1940 beslötos för motsvarande befattningshavare hos första lagutskottet (jämför bankoutskottets memorial 1940 nr 44), att utgå under sedvanlig förutsättning att vederbörande med avstående av samtliga med annan statstjänst förenade löneförmåner åtnjuta hel ledighet från denna för tjänstgöring hos riksdagen.

I sin förenämnda skrivelse hava *kamrarnas herrar talmän* meddelat, att ordförandenas i lagutskotten framställningar behandlats vid den 6 juni 1945 hållet talmanssammanträde i närvaro av de ständiga utskottens ordförande och riksdagens kanslideputerade. I anslutning till kanslideputerades förslag hava herrar talmän hemställt, att envar av Bendz, Björling, S. O. Svensson

¹ Här utelämnad.

och Modigh må från och med innevarande riksdag tills vidare, så länge vederbörande kvarstår vid sin nuvarande befattning hos respektive utskott, uppbära tilläggsarvode med 180 kronor för månad, under förbehåll likväl att arvodestillägget må utgå endast för tid, varunder vederbörande med avstående av samtliga med hans statstjänst förenade löneförmåner åtnjtit hel ledighet vid statstjänsten för tjänstgöring hos riksdagen.

Utskottet. I anslutning till herrar talmäns förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att envar av sekreteraren hos första lagutskottet, hovrättsfiskalen E. Bendz, notarien med sekreterargöromål hos samma utskott, tingssekreteraren J. Björling, sekreteraren hos andra lagutskottet, hovrättsfiskalen S. O. Svensson och notarien med sekreterargöromål hos samma utskott, tingssekreteraren K. W. Modigh må, räknat från början av innevarande års riksdag, tills vidare åtnjuta — utöver arvode enligt avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal — tilläggsarvode med 180 kronor för månad, under förbehåll likväl att tilläggsarvodet må utgå endast för tid, varunder vederbörande med avstående av samtliga med hans statstjänst förenade löneförmåner åtnjtit hel ledighet från denna på grund av tjänstgöring hos riksdagen.

Stockholm den 19 juni 1945.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Åkerberg, Sundvik, Friggeråker, Leander, Lindblom*, Löfgren, Nordenson* och Persson i Älvdalsåsen*;

från andra kammaren: herrar Svedman, Andersson i Munkaljungby*, Mattsson*, Eriksson i Sandby, Johnsson i Kastanjegården*, Sundberg, von Seth* och Nilsson i Landskrona*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.